

ВІДГУК

на дисертацію Дрозда Сергія Миколайовича
«Фінансово-правове регулювання медичного забезпечення поліцейських»,
подану на здобуття ступеня доктора філософії з галузі знань 08 «Право»
за спеціальністю 081 – Право

1. Ступінь актуальності обраної теми

Вивчення змісту дисертації та наукових праць Дрозда Сергія Миколайовича дає підстави для ствердження щодо актуальності обраної теми, достатнього рівня обґрунтованості та достовірності наукових положень та висновків, що виносяться на захист, їх практичну значущість, а також про глибокий аналіз питань, пов'язаних із фінансово-правовим регулюванням медичного забезпечення поліцейських.

Обрана дисертантом тема для дослідження є особливо актуальною у сучасних умовах, так які торкається широкого кола питань фінансового права. Регулювання діяльності будь-якої сфери з боку держави, тягне за собою встановлення певних обмежень, зокрема меж та регламентації у сфері медичного забезпечення поліцейських. Фінансово-правове регулювання медичного забезпечення поліцейських передбачає встановлення загальних правил і порядку здійснення фінансування медичної діяльності, зокрема надання медичної допомоги поліцейським, а також відповідальності за дотримання цих правил. Окрім іншого, фінансово-правове регулювання медичного забезпечення поліцейських, включає також і вплив держави та її органів на діяльність закладів охорони здоров'я системи МВС України.

Таке регулювання базується на легітимно визначеній стратегії суспільного розвитку, державних медичних програмах, медичних стандартах та механізмів обов'язкового їх виконання, державному контролі та адміністративно-правовому примусі. Фінансово-правове регулювання медичного забезпечення поліцейських здійснюється, в основному, через прийняття відповідних нормативно-правових актів, які слід напрацьовувати та ухвалювати у відповідності до вимог часу, які швидко змінюються.

Слід наголосити, що в переліку способів впливу держави на систему охорони здоров'я МВС України, окрім правових, застосовуються й інші засоби регулювання,

такі як фінансові, організаційні тощо. В основі механізму фінансово-правового регулювання медичного забезпечення поліцейських, покладена національна фіскальна, кредитна, інвестиційна та науково-технічна політика.

Одним із найважливіших завдань соціально орієнтованої держави є забезпечення балансу між інтересами поліцейських в отриманні якісного та висококваліфікованого медичного забезпечення та його постачальниками, якими виступають відповідні відомчі заклади охорони здоров'я. З одного боку, держава задовольняє очікування та інтереси поліцейських у реалізації їх права на медичне забезпечення, а з іншого – інтереси відомчих закладів охорони здоров'я. Водночас держава повинна спонукати відомчі заклади охорони здоров'я до надання якомога якісніших послуг за максимально низькими витратами.

Проведений компаративний аналіз наукових джерел, статистичних матеріалів довів, що нині немає наукових досліджень монографічного характеру та дисертацій, в яких би комплексно розглядалися вузлові питання обраної дисертантом проблеми. Виходячи із вище зазначеного можна констатувати, що тема наукового дослідження є цілком актуальною з огляду на потреби фінансово-правової науки, а також забезпечення удосконалення фінансово-правового регулювання медичного забезпечення поліцейських. Вказані обставини свідчать про актуальність обраної теми дисертації, її теоретичну та практичну значимість.

2. Ступінь обґрунтованості наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації, їх новизна

Дисертаційна робота характеризується системним підходом до предмету дослідження. Робота складається із вступу, трьох розділів, які об'єднують вісім підрозділів, висновків, списку використаних джерел та додатків. Структура повністю відповідає цілям і завданням дослідження, дозволяє послідовно розглянути всі проблемні питання, визначені автором. Обґрунтованість положень, сформульованих у дисертації, підтверджується також критичним аналізом наявних літературних джерел юридичного та методологічного спрямування.

Слід відзначити обґрунтованість наведених дисертантом висновків, які базуються на грамотному використанні сукупності методів і прийомів наукового

пізнання, зокрема: загальнонауковий діалектичний метод, використовуючи який автор розглядав та вирішував питання та проблеми в єдності соціального змісту та юридичної форми; історико-правовий метод застосовувався при здійсненні аналізу нормативно-правових засад фінансово-правового регулювання медичного забезпечення поліцейських; порівняльно-правовий метод, який є певним продовженням та деталізацією в правовій площині діалектичного методу; метод системного аналізу було застосовано для формулювання системи суб'єктів фінансування медичного забезпечення поліцейських; формально-логічний метод було використано для визначення чинників, які впливають на ефективність фінансово-правового регулювання медичного забезпечення поліцейських; метод прогнозування та адаптації використовувався з метою передбачення подальшого розвитку фінансово-правового регулювання медичного забезпечення поліцейських; метод моделювання застосовувався для узагальнення та розробки пропозицій стосовно вдосконалення фінансово-правового регулювання медичного забезпечення поліцейських.

Питання, які розглядаються в дисертації, розкрито на досить високому методологічному рівні. Зокрема, проаналізовано широкий спектр вітчизняних і зарубіжних науково-теоретичних та монографічних робіт з окресленої проблематики, що свідчить про поглиблений аналіз порушеної в дослідженні проблеми. Крім того, автор вивчив і проаналізував періодичну літературу з цього питання.

В дослідженні системно, послідовно й конструктивно проаналізовані важливі теоретичні аспекти, які повністю розкривають зміст теми дисертаційної роботи, визначено та проаналізовано широкий спектр теоретичних наукових знань з питань фінансово-правового регулювання медичного забезпечення поліцейських. У поєднанні з аналізом думок передових науковців і практичної діяльності працівників Департаменту охорони здоров'я та реабілітації МВС України, автор здійснив конкретні пропозиції щодо змін до чинного законодавства, норми якого регулюють відносини у сфері медичного забезпечення поліцейських. З огляду на це, можна наголосити на тому, що вірогідність отриманих результатів і обґрунтованість

сформульованих пропозицій спирається на потужний та вірно обраний методологічний інструментарій щодо проведення наукового дослідження, що дозволило всебічно використовувати різноманітний науковий матеріал.

Наукова новизна отриманих дисертантом результатів визначається тим, що дана робота є одним із перших в українській фінансово-правовій науці монографічним дослідженням, в якому з урахуванням здобутків науковців, положень чинного законодавства та правозастосовної практики здійснено спробу представити та обґрунтувати комплексне уявлення про сутність та особливості фінансово-правового регулювання медичного забезпечення поліцейських. За результатами проведеного дослідження сформульовано та обґрунтовано низку нових наукових положень і висновків.

Аналіз рецензованої дисертації дозволяє стверджувати, що в результаті проведеного дослідження автор досягнув визначеної мети та дав відповіді на поставлені завдання. При цьому сформульовані висновки та пропозиції є достатньо аргументовані та оригінальні, відповідають вимогам сьогодення та можуть бути застосовані на практиці.

Так, автор стверджує, що фінансово-правове регулювання медичного забезпечення поліцейських є важливою складовою формування і реалізації державної політики у цій сфері. Автор підкреслює, що першочергова роль держави у здійсненні та підтримці на високому рівні медичного забезпечення поліцейських проявляється у наступному: суспільна відповідальність за здоров'я поліцейських; визначальна роль держави в питаннях захисту і пропаганди здоров'я поліцейських; акцент на профілактиці захворюваності поліцейських; врахування основних соціально-економічних факторів, що впливають на здоров'я поліцейських; комплексний підхід до вирішення проблем охорони здоров'я поліцейських.

Фінансово-правове регулювання медичного забезпечення поліцейських автор пропонує розглядати як сукупність форм і методів створення та використання фінансових ресурсів для забезпечення потреб поліцейських у медичному забезпеченні, порядку їх формування та використання, яке в нашій державі представлено у вигляді двох складових: фінансового забезпечення і регулювання.

Фінансове забезпечення передбачає формування та використання фінансових ресурсів за допомогою оптимізації співвідношення всіх його форм і дає змогу створити такі обсяги фінансових ресурсів, від яких медичні заклади системи МВС України мали б змогу не лише функціонувати, але й підвищувати ефективність своєї діяльності.

Механізм фінансово-правового регулювання медичного забезпечення поліцейських, розглядається автором як один із основних складових фінансового механізму надавачів медичної допомоги поліцейським, що включає оцінку забезпечення вторинної медичної допомоги через вивчення наявних факторів, стимулів (стимули виробництва та матеріальні стимули праці медичних працівників) та важелів (планування, фінансування, умови господарювання тощо).

Автор вважає, що фінансово-правове регулювання медичного забезпечення поліцейських є ефективним тоді, коли можна отримати максимальні вигоди чи найкращі результати за наявні ресурси. І навпаки, неефективність охорони здоров'я системи МВС України полягає або в неефективному використанні отриманих фінансових ресурсів (неефективність розподілу ресурсів), або в недоліках організації чи функціонування самої відомчої системи охорони здоров'я (технічна неефективність).

Необхідно зазначити виважене та прискіпливе ставлення автора дисертації до опрацювання теоретичних джерел, детального аналізу термінологічного апарату, понять, а також тез і думок різних науковців, на основі якого дисертант формував власні фахові, логічні, слушні висновки та позиції, що може свідчити про комплексний науковий підхід до тих явищ і процесів, які досліджувались у роботі.

3. Достовірність і новизна наукових положень, висновків і рекомендацій

Оцінюючи найважливіші здобутки дисертаційного дослідження, варто вказати, що дисертаційна робота за характером і змістом розкритих питань є новітнім комплексним системним дослідженням фінансово-правового регулювання медичного забезпечення поліцейських. За результатами проведеного аналізу сформовано низку нових теоретичних та практичних положень, висновків та пропозицій.

Ознайомлення із науковим дослідженням дає підстави стверджувати, що основні положення і висновки, які виносяться здобувачем на захист, мають відповідний високий ступінь наукової новизни. Дисертаційне дослідження має обґрунтовані та достовірні наукові висновки, які доповнюють існуючі позиції науковців або по-новому надають вирішення існуючих проблем фінансово-правового регулювання медичного забезпечення поліцейських. Елементи наукової новизни сформульовані коректно, їх кількість та кваліфікаційні ознаки відповідають нормативним вимогам. У першу чергу, з позитивного боку слід відмітити надзвичайно чітке та правильне визначення автором роботи об'єкта та предмета дослідження. У свою чергу, правильне розуміння об'єкта та предмета дослідження дозволило автору зробити свою наукову ідею цілісною, обґрунтованою та донести до наукової громадськості власні ідеї та пропозиції, а також уникнути формалізму і зробити дисертацію реальним внеском в науку фінансового права.

4. Значення одержаних результатів для науки й практики та рекомендації щодо їх можливого використання

Практичне значення одержаних результатів полягає в тому, що висновки та пропозиції, які містяться в дисертації, упроваджені та використовуються в:

- *практичній діяльності* – для застосування в роботі Департаменту охорони здоров'я та реабілітації МВС України;
- *освітньому процесі* – для підготовки та проведення лекційних занять із слухачами Інституту підготовки керівних кадрів та підвищення кваліфікації Національної академії внутрішніх справ з короткострокового підвищення кваліфікації начальників районних управлінь (відділів) Національної поліції України;
- *науково-дослідній діяльності* – для формування низки пропозицій з удосконалення фінансово-правового регулювання медичного забезпечення поліцейських.

Отже, дисертаційна робота може виступати теоретичною основою для проведення науково-прикладних досліджень у сфері фінансово-правового регулювання медичного забезпечення поліцейських. Висновки та рекомендації, що

сформовані автором, можуть бути враховані при вдосконаленні чинного законодавства.

5. Повнота викладу наукових положень, висновків і рекомендацій в наукових публікаціях, зарахованих за темою дисертації

Результати дисертаційного дослідження Дрозда С.М. достатньою мірою висвітлені у шести опублікованих працях, які надруковані у наукових фахових виданнях, перелік яких затверджено МОН України (одна у зарубіжному виданні) та виступах у семи наукових та науково-практичних заходах різного рівня.

Таке представлення результатів наукової роботи є достатнім. Кількість публікацій, обсяг, якість, повнота висвітлення результатів та розкриття змісту дисертації відповідає вимогам МОН України. Зазначені публікації повною мірою висвітлюють основні наукові положення дисертації.

Спрямованість науково-практичних конференцій, де відбувалася апробація дисертаційного дослідження, характер статей дисертанта, в яких відображено положення дисертації і результати проведених досліджень, повною мірою вказують, що дисертація пройшла належну апробацію та є самостійною науковою працею, що має завершений характер.

Ознайомлення з текстом дисертації дає підстави стверджувати, що за структурою та змістом робота відповідає вимогам, що ставляться МОН України. У тексті роботи відображено основні положення, зміст, результати і висновки здійсненого наукового дослідження.

6. Відсутність (наявність) порушення академічної доброчесності

Дисертаційна робота є самостійно написаною кваліфікаційною науковою працею із науково-обґрунтованими висновками та рекомендаціями, які виставлені автором для публічного захисту.

Використання ідей, результатів і текстів інших авторів мають посилання на відповідні джерела. У роботі відсутнє привласнення чужих ідей, результатів або слів без оформлення належного цитування.

Автором дотримано норми законодавства про авторське право і суміжні права та надано достовірну інформацію про результати наукової діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації.

Отже, у дисертаційному дослідженні Дрозда Сергія Миколайовича “Фінансово-правове регулювання медичного забезпечення поліцейських” відсутні порушення академічної доброчесності.

Оформлення дисертації Дрозда С.М. відповідає тим вимогам, які висуваються до подібного роду робіт. Зокрема, слід відмітити, що структурно дослідження побудовано логічно, розділи і підрозділи взаємопов'язані між собою.

Вибрана структура дисертації дозволила автору послідовно і системно проаналізувати широкий спектр питань, які стосуються фінансово-правового регулювання медичного забезпечення поліцейських. При розбитті розділів основного тексту на підрозділи автором дотримані правила пропорційності, непересіченості, взаємовиключення і неперервності. Автор послідовно виклав матеріал, в основному правильно співвідносячи загальні та конкретні питання, сформулював необхідні наукові дефініції.

Мета і завдання, визначені автором у вступі, відповідають змісту дослідження та загальним висновкам, а всі висновки та рекомендації, зроблені автором, об'єднані провідною ідеєю – підвищення ефективності фінансово-правового регулювання медичного забезпечення поліцейських.

7. Питання для дискусійного обговорення та недоліки дисертаційної роботи щодо її змісту та оформлення

Як і при дослідженні будь-якої достатньо важливої, складної та теоретичної проблеми, в зазначеній дисертації містяться деякі спірні, неузгоджені і не зовсім обґрунтовані положення, які можуть стати підґрунтям наукової дискусії й звісно, насамперед, напрямами подальшої розробки відповідної проблематики. Водночас варто зауважити, що наведені далі недоліки не впливають в цілому на позитивний та цінний для науки характер дисертації. Отже, слід вказати й на певні дискусійні моменти дослідження, зокрема:

По-перше, в підрозділі 1.1 “Теоретичні основи та ретроспектива виникнення і розвитку фінансово-правового регулювання медичного забезпечення поліцейських”, дисертанту слід врахувати результати наукових досліджень, які були проведені останнім часом з проблемних питань, що порушуються в роботі.

По-друге, доцільно було б більше уваги приділити з'ясуванню елементів механізму фінансово-правового регулювання медичного забезпечення поліцейських.

По-третє, розкриваючи зміст підрозділу 2.3. “Характеристика системи суб'єктів фінансування медичного забезпечення поліцейських” автор висловлює свої думки стосовно суб'єктів фінансування медичного забезпечення поліцейських. Водночас, у тексті дисертації автором фактично не здійснюється характеристика даних суб'єктів. У цьому контексті бажано було б автору надати таку характеристику, що стосується суб'єктів фінансування медичного забезпечення поліцейських.

По-четверте, у підрозділі 3.1. «Чинники, що впливають на ефективність фінансово-правового регулювання медичного забезпечення поліцейських» автор приводить міжнародний досвід країн щодо здійснення фінансово-правового регулювання медичного забезпечення поліцейських. Автор зазначає такі країни, як Швейцарія, Нова Зеландія, Нідерланди, Канада, Норвегія, Швеція, США та інші. Водночас, не з'ясованим залишається питання: яку модель фінансово-правового регулювання медичного забезпечення поліцейських варто взяти за основу в Україні? Чи слід поєднувати усі системи зарубіжних країн загалом, щоб потім запровадити в Україні?

Підсумовуючи викладене, необхідно зазначити, що наведені вище критичні зауваження та рекомендації стосуються дискусійних питань, певної неповноти та непослідовності розгляду окремих питань теми дисертації і не впливають на загальну позитивну оцінку дисертаційного дослідження, яке має науково-теоретичне і практичне значення, містить наукові положення, які являють нові підходи до вирішення конкретного наукового завдання і сприяють підвищенню ефективності фінансово-правового регулювання медичного забезпечення поліцейських.

ЗАГАЛЬНИЙ ВИСНОВОК:

Дисертаційна робота на тему «Фінансово-правове регулювання медичного забезпечення поліцейських» є завершеною, самостійно підготовленою кваліфікаційною науковою працею, в якій отримані нові науково обґрунтовані та практично цінні результати, що вирішують важливе наукове завдання. Актуальність обраної теми дисертації, ступінь обґрунтованості наукових положень, висновків і рекомендацій, новизна та повнота викладу в опублікованих працях повністю відповідають вимогам МОН України.

Викладені в дисертації рекомендації та конкретні пропозиції щодо удосконалення чинного законодавства України є теоретично обґрунтованими та аргументованими.

Таким чином, за своєю актуальністю, рівнем наукового вирішення досліджених проблем, практичним значенням отриманих висновків та пропозицій, їх науковою обґрунтованістю і достовірністю наукове дослідження Дрозд Сергія Миколайовича відповідає спеціальності 081 «Право» та вимогам Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у вищих навчальних закладах (наукових установах), затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 23 березня 2016 року № 261 (зі змінами і доповненнями від 03 квітня 2019 року № 283), пп. 10, 11 Порядку проведення експерименту з присудження ступеня доктора філософії, затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 06 березня 2019 року № 167, Вимогам до оформлення дисертацій, затвердженим Наказом Міністерства освіти і науки України від 12 січня 2017 року № 40.

Відповідно, Дрозд Сергій Миколайович заслуговує на присудження йому ступеня доктора філософії в галузі знань 08 «Право» за спеціальністю 081 «Право».

Офіційний опонент:

кандидат юридичних наук,
доцент кафедри конституційного і адміністративного права
Юридичного факультету
Національного авіаційного університету

О. А. Гусар

Гусар О. А.
засвідчую

Вчений секретар

Національного авіаційного університету

М. Мельник